

Urbanistično načrtovanje za zdravo dolgoživo družbo

dr. Maja Simoneti, IPoP – Inštitut za politike prostora

Nacionalni kongres/srečanje članic Zdravih mest, Ljubljana, 6. september 2019, City Hotel.

Izhodišča

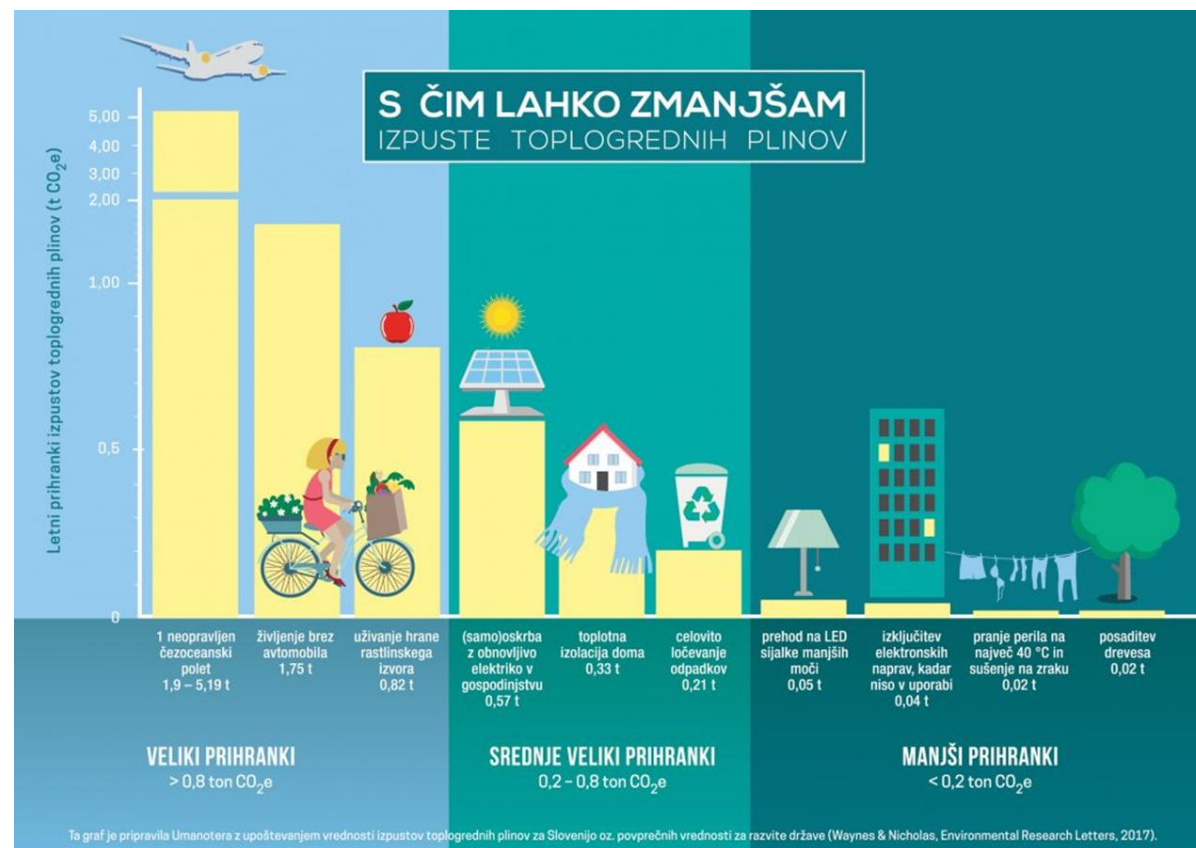
- Urejanje prostora in zdravje prebivalstva sta tesno povezana.
- Urbanistično načrtovanje skladno s predpisi zagotavlja skladnost rabe prostora, kakovost bivalnega okolja in pogoje bivanja in dobrega počutja.
- Koncept trajnostnega razvoja postavlja družbene vidike v središče načrtovalske pozornosti in odločanja.
- Zdravje razumemo kot stanje celostnega fizičnega, duševnega in socialnega blagostanja oz. dobrega počutja (*angl. well-being*) in ne nujno samo kot odsotnost bolezni.

Vsebina

- Kako sta povezana zdravje in urejanje prostora
- Kaj določa naše zdravje
- Kaj je urbanistično načrtovanje in kako je umeščeno v sistem urejanja prostora
- Sodelovanje urbanističnem načrtovanju
- Izzivi prihodnosti in cilji trajnostnega razvoja
- Načrtovanje zdravega mesta
- Graditev zdravja – primer Velike Britanije
- Dolgoživa družba
- Univerzalno načrtovanje prostora
- Ocena stanja v slovenskih naseljih in sistemu urbanističnega načrtovanja
-

Izzivi prihodnosti

- revščina, neenakost
 - energetska kriza
 - izguba biotske pestrosti
 - podnebne spremembe
 - demografske spremembe !
-
- stopnjujejo se potrebe po bolj učinkovitem usklajevanju družbenega, gospodarskega in okoljskega razvoja
 - globalni cilji trajnostnega razvoja v osredje postavijo družbene vidike razvoja

Zdravo mesto – načrtovanje zdravega mesta

- urbanistično načrtovanje ima lahko pozitiven vpliv na mestno okolje in ljudi, njihovo zdravje, dobro počutje in kakovost bivanja
- WHO, 1946 – ne samo zdravstveni delavci!
- kaj lahko naredimo za boljše počutje ljudi z načrtovanjem in upravljanjem mest
- načrtovalska stroka zmore odgovoriti s prostorskimi in infrastrukturnimi standardi
- zdravstvo opozarja na pomen družbenih vidikov – vedenje, življenjski slog, vpliv skupnosti, kakovost stanovanjskega okolja, mobilnost, dostopnost storitev in javnega prostora, povezanost skupnosti

Univerzalno načrtovanje

- v rabi »oblikovanje za vse« in »vključujoče (inkluzivno)« oblikovanje
- European Disability Forum (EDF) se zavzema za uporabo izraza »univerzalno oblikovanje«, ki ga uporablja tudi Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov
- sodelovalno načrtovanje
- vseživljenjsko načrtovanje

- univerzalna graditev - upošteva načela univerzalnega oblikovanja (vso javno in stanovanjsko gradnjo izvajamo v skladu s tem načelom!)
- dostopna graditev - se predvsem nanaša na dostopnost in komunikacije
- prilagodljiva graditev – omogoča naknadno prilagoditev

Načela urejanja prostora za univerzalno rabo

- enakovredna raba za vse
- prilagodljivost pri uporabi
- preprosta in intuitivna uporaba
- zaznavnost informacij
- upoštevanje možnosti napak
- majhen fizičen napor
- primerna velikost
- dovolj prostora za dostop in uporabo

Priporočila za univerzalno načrtovanje prostora

- celovitost
- dobro oblikovanje
- univerzalna uporabnost
- dostopnost
- odgovornost več udeležencev
- sodelovanje - soudeležba oseb z oviranostmi
- prilagodljivost

Priporočila

- ustvarjajmo vključujoče in prijetne skupne urbane prostore, ki bodo spodbujali družabne aktivnosti in zagotovitve lahek dostop do storitev in priložnosti za vse:
- sprejmite politike in financirajte ukrepe, ki krepijo nazor nad avtomobilsko vožnjo
- investirajte v ulično infrastrukturo in izboljšajte pogoje za hojo in kolesarjenje
- podprite tiste, ki izvajajo programe v javnem prostoru
- zagotovite dobro oblikovanje javnega prostora, brez ponavljanja in pogostih sprememb
- izboljšajte ponudbo javnega prometa
- promovirajte zdravo staranje z zanimivimi programi, čistim zrakom, dobro urjenimi parki in odprtimi stanovanjskimi površinami
- pomagajte starejšim, da se bodo počutili varne in da bodo deležni potrebne pomoči ob nesrečah in po potrebi vsak dan

Izbrani viri

- Barton, Tsourou, 2000. Healthy Urban Planning
- Ageing and the City, 2016. HelpAge International
- Caviel et al., 2007 Building Health
- EU Disability Strategy 2010 -2020
- A Europe Accessible for All, 2003

Skupaj smo močnejši!

Hvala za pozornost.

Maja Simoneti | www.ipop.si | Tržaška 2, Ljubljana